

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Róm. 8:31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

ÚJJÁÉPÍTÉS

Nemrégiben egy falusi kis egyházközségünkben jártam, ahol a háború végén felrobbantott és most újjáépített templom felszentelését ünnepelték. Az egész ünnepély nagyon szép volt, nagyon lélekemelő volt és nagy öröm volt tapasztalni a lelkipásztor meg a gyülekezet közötti teljes összhangot, az egyházközség valamennyi tagjának hű buzgólkodását és nagy egyetértését, a többi vallásfelekezetekkel fennálló kölcsönös szeretetet: ám hazafelé jövet mégsem ezek a kedves tapasztalatok foglalkoztatták az elmémet. Mind azért adtam hálát Istennek, hogy csodálatos nagy hatalmával nekünk érdemtelenségnek lehetővé teszi a nem remélt újjáépítést.

Még csak három esztendeje annak, hogy a reánk hulló bombák legszebb intézményeink épületeit és berendezését, templomaink nagy hányadát, jövedelmező házainkat egészen vagy részben elpusztították. Füstölő romhalmazok között, összerombolt, lakhatatlanná vált, kifosztott lakások és tönkretett középületek között kellett szomorú szívvel járnunk, telve aggodalommal a jövő felől. Elpusztult intézményeink akkor sem tudták volna működésüket folytatni, ha a legszükségesebb helyiségek rendelkezésre állanak, hiszen nem volt semmi anyagi erejük és a szolgálatukra rendelt személyek túlnyomó része a háborús veszedelmek hatása alatt elhagyta szolgálati helyét. Nehány helybenmaradt sáfár kezdte meg a munkát küszködve a szinte lebírhatalannak látszó nehézségekkel és bizony igen sokszor a közvetlen környezetnek is barátságtalan bírálataival, olykor ellenszenvével és roszakaratával. Itt helyben láttuk a rombaomlott templomokat, a mozdulni alig bíró, tanárait és tanítványait egyaránt nélkülöző iskolákat. Az egyházkerület különböző vidékeiről jött a hír, ennyi meg annyi egyházközségünknek egyházi szolgálta nélkül maradásáról, majd meg arról, hogy a gyülekezet a visszatérő pásztorát nem akarja elfogadni, és hogy — ami ennél is borzasztóbb — a gyülekezet emez állásfoglalásának a legfőbb okozója esetleg egy másik pásztor, talán olyan, aki maga is elhagyta a gyülekezetét. Jött a hír, hogy pásztoraink és tanítóink — egyes esetekben talán a maguk előző eljárásával is előidézték ellenszenvből, de igen sokszor nyilvánvalóan személyi bosszúból származó vádaskodásra — kemény és alig elviselhető eljárások alá kerültek. Pedig ha a pásztorát megverik, elszéled a nyáj. Jött a hír, hogy nagyon sok helyen nem elég a kívülről áradó sok baj, magunk is fokozzuk a veszedelmet: embereink a szörnyű nehézségek idején is ráérnek egymással viszálykodni és a lelkész meg a tanító, vagy az egy egyházközség több lelkésze közt békés időkben is kárhózatós és felháborító ellenségeskedés e válságos és az össze-

fogást leginkább megkívánó időkben is jelentkezik.

Borúlásra hajlamos embereknek nem kellett saját személyükben és saját intézményeik körében sérelmet szenvedniök, hogy reménytelennek lássák a jövőt.

Három esztendő nagy idő öregnek, gyermeknek. De csekélység a közület életében. És ime e rövid három esztendő elmúltával mindenfelé tapasztaljuk az új életet. A Kollégiumunknak már nincs az utca felé leomlott fala, könyvtára szép rendben, iskolái működnek, sőt gyarapodnak és a szegény tanulók százai megint kedves otthont találnak benne, akár csak az előző századokon át. A másik nagy ékességünk a Dóczy-intézet, zsúfolva van tanulókkal is, bentlakos növendékekkel is, akik most jobban vágyakoznak oda, mint valaha. A Nagytemplom épül, igaz, hogy nem a magunk szegénységéből, hanem az állam jóvoltából, de ebben is van valami vigasztaló: annak a bizonyossága, hogy ime a mai magyar állam is megbecsüli és híven támogatja a református egyházat. Az egyházkerület különböző pontjairól is egymásután érkeznek a kedves híradások. Ahol áll a templom: ott a régi ellentéteknek is elfelejtésével tódulnak a templomba. Ahol baj érte a templomot, ott nagy buzgósággal építgetik fel fáradtságot nem kimélve. Építenek tantermet, gyülekezeti otthont, öntetnek harangot, gyűjtenek orgonára, gondoskodnak nemcsak a ma feltétlen szükségéről, hanem lehetőség szerint a holnapéről is. A lelkipásztor vagy a tanító iránt érzett ellentétek lassanként kismúlnak és folyvást növekvő egyetértéssel folyik az egyház építésének munkája.

Úgy látszik, ez a szabály. Van ugyan néhány szerencsétlen egyházközségünk, kivált a nagyobb népességűek közt, amelyben még mindig mutatkoznak ellentétek, hangzanak el istentelen nyilatkozatok a vallás és az egyház felesleges voltáról, még mindig üres a templom és még mindig a lelkipásztor látják a nép legnagyobb ellenségének. Van néhány olyan is, amelyben még mindig azt hiszik, hogy bürokráciával is el lehet intézni az egyház sorsát és tátott szájjal várják a berepülő sült galambot, rátámaszkodva az államsegély égi mannájának reményére. Ezek azonban kivételek és az egyház kormányzóinak nem lehet sürgősebb és komolyabb feladata, mint ezeket kiábrándítani vagy kigyógyítani.

Egészen véve azonban jó úton vagyunk: az újjáépítés és újjáépülés útján. Még nagyon sok a tenni-való és még több az önmagunkon javítani való. Am akinek szeme van a látásra, láthatja, hogy az Úristen nem hagyott el bennünket és nem nézve méltatlan

voltunkra, újból felemel. Háláljuk meg jóságát azzal, hogy tovább dolgozunk, tovább áldozunk. És háláljuk meg jóságát azzal, hogy megbecsüljük amaz eszközeit, akik a legsúlyosabb időkben is helyükön maradvá végezték a munkájukat. Talán gyarló volt, talán bírálatot érdemelne az általuk végzett munka. De abban, hogy így állunk, mégis legnagyobb része van azoknak, akik akkor is végezték a munkát, amikor mások, a

talán különbek, sehol sem voltak. Ezeknek a talán különbeknek meg kell elégedniük azzal az elképzeléssel, hogy ők talán jobban tudták volna, de ennek az elképzelésüknek nem szabad hangot adniok, nemcsak azért, hogy az egyetértést ne zavarják, hanem azért sem, mert valószínűen nincs is igazságuk.

K. B.

HALOTTAINK

D. Dr. Raffay Sándor ny. evangélikus püspök november 4-én 81 éves korában Budapesten elhunyt. A bányai evangélikus egyházkerületnek 27 évig volt püspöke, a budapesti Deák-téri egyházközségnek 37 évig lelkipásztora. Tudományos és közéleti kiválósága, a legviharosabb időkben tanúsított bátor egyházvédelme, férfias hűsége és istenes keménysége mindkét evangéliumi egyházban őszinte tiszteletet ébresztett és maradandó emlékezetet hagy.

Bartha Dezső vámospécsi lelkipásztor október 23-án, 62 éves korában elhunyt. Temetése Vámospécsen október 25-én volt.

Farkas Sándor garbolci lelkipásztor hosszas szenvedés után Nyíregyházán október 27-én 56 éves korában elhunyt. Temetése Kisújszálláson október 29-én volt.

IRODALOM

Pákozdy László Márton: A pásztor-igék János evangéliuma 10. részében (Egy „akol” vagy „nyáj?”). Különlenyomat a Theologiai Szemle 1947. évi I. számából. 52 lap.

A Theologiai Szemle olvasói előtt ugyan ismert már e nagyon értékes tanulmány, amely a János evangéliuma 10. részében található pásztor-igék minta-exegezise, különösen az egy akol — egy nyáj kérdésének a tisztázására. Méltatás helyett inkább tartalmi ismertetést adunk: I. „Akol” vagy „nyáj”. — II. A pásztor-igék kritikai görög szövege. — III. Előzetes megértés. A Módszer. — IV. A pásztor, a nyáj és az akol jelentése. — V. A pásztor-igék magyarázata. — VI. Summa a gyakorlat számára. — VII. A „római gondolat” kérdése Ján. 10:16-ban. — VIII. Ut az akoltól a nyájig és vissza — az akolba.

Mind tudományos exegetikai és általában theologiai, mind gyakorlati igehirdetői, vagy apologetikai-polemikai téren egyaránt kiváló tanulmány, amelyet különösen fel lehet használni mintának arra, hogy minden egyes bibliai verset vagy kifejezést milyen alaposan kell tanulmányoznunk, hogy a helyes értelem mellett maradjunk.

A tanulmány a püspöki hivatalban kapható. Ára 3 Ft, amelyet vagy postautalványon lehet beküldeni, vagy a Debreceni Protestáns Lap 503,237. sz. csekk-számláján befizetni.

A Közlöny, a debreceni református theologus gyülekezet körlevele (LXXVI. évf. 1. szám, 1947 október) megjelent. A vezércikket a Püspök írta „Levél egy elsőéves theologushoz” címmel. — Az ifjúság lelkiállapotának, tervének, munkájának legszebb emléke a Lap, amelyet szeretettel ajánlunk minden lelkipásztor és pedagógus figyelmébe.

HÍREK

Vencsellői nem egészen 500 lelkes gyülekezetünk aránylag nagyon csekély külső segély mellett tisztán a hívek áldozatkészségének kimeríthetetlen forrásából gyönyörűen megújította a három évig harcok következtében lerombolt és használhatatlanná vált szép kis tornyos templomát, úgy, hogy az áldozathozatalban és különösen a közmunkában nemcsak a református gyülekezet apraja-nagyja, hanem az ötszörös többségben levő latin és görög szertartású római katolikus atyafiak is résztvettek. Az ő szintén megrongált templomaik helyreállításában természetesen a reformátusok is áldoznak és serénykednek. A gyülekezet igazi örömnappja volt november másodikika, amikor a templomot a püspök igehirdetéssel és imádsággal felszentelte, Porzolt István középszabolcsi esperes úrvacsorai ágendát mondott, a püspök keresztelt, Dr. Szász Imre esperes, Kozma Jánosnak, a rendkívüli buzgóságú fiatal lelkipásztornak egykori principálisa pedig egy házaspárt esketett meg. Az ünnepségen résztvett s a gyülekezet presbitereihez és missziói munkásaihoz a püspökkel együtt több-ízből szolgált egyházkerületünk főgondnoka. Úgyszintén résztvett a középszabolcsi egyházmegye gondnoka, Dr. Nánássy Andor is, valamint több más kedves és illusztris vendég. A tapasztaltak alapján a vencsellői gyülekezetet az áldozat és a szolgálat készségében, a pásztor és nyáj közötti teljes és meghatározó összhangban sok más gyülekezet elé példaképpen állíthatjuk.

Tiszaeszláron október 31-én az áldott reformáció emléknappjával együtt harmadik gyász évfordulóját tartotta meg a gyülekezet temploma tökéletes háborús szétromboltságának. A pusztán három falból álló romot, amely a totális pusztítás képét mutatja, a legnagyobb jóakarattal sem sikerült még eddig helyreállítani, bár Kovács István ifjú lelkipásztor buzgósága ez irányban mindent elkövet és a gyülekezetben is megvan az áldozat és a szolgálat készsége. De itt nemcsak a templomtest pusztult el mindenestől, hanem Vencsellővel ellentétben a teljes belső berendezés is. Nagy öröm ellenben számukra, hogy legalább harangszót már hallhatnak három haranggal, gyülekezet és magánosok nemes áldozatkészségéből. Október 31-én Tiszaeszláron a püspök prédikált, úrvacsorát osztott, majd egész nap a presbiterekkel, az ifjúsággal és a nőszövetséggel foglalkozott. Jó reménység van az iránt, hogy egyelőre legalább abban a formában tud segíteni magán a gyülekezet, mely a templom hiányát igen fájdalmasan érzi, hogy az egyik iskolatermet e célra megfelelően kibővíti. A püspök november 1-én a szomszéd *tiszanagyfalusi* gyülekezetbe is váratlanul átlátogatott, örömmel látta, hogy a II. József korabeli templom, mivel tornya nem volt és így a háború démonainak kevésbé tűnt fel, épen maradt, ugyanakkor, amikor a parókiát több aknátalálattal teljesen használhatatlanná tette. Mivel azonban ebben a gyülekezetben sok a lelki rom is, a püspök elsősorban ezeknek az eltakarítá-

sán fáradozott bizalmas pásztori beszélgetésekkel. Tiszanagyfaluból Eszlárra visszatérve találkozott az egyházkerület főgondnokával, aki szintén megszemlélte az ottani külső és belső helyzetet, s úgy mentek aztán együtt Vencsellőre.

Az Országos Református Lelkésze-gyülekelet folyó hó 3-án és 4-én Budapesten választmányi és közgyűlést tartott, amelyen egyebek között a Kálvineumok sorának erőteljes biztosítására tett többirányú intézkedést. A közgyűlés legnevezetesebb tárgya a 11 év óta szolgáló elnöknek: D. Dr. Ravasz László püspöknek és Dr. Szabolcska László főtitkárnak e tisztükről való lemondása volt. A közgyűlés úgy érezte, hogy amikor a szeretet és bizalom teljességével övezett elnöke igen nyomatékosan arra hivatkozik, hogy egészsége és az őt ért családi megpróbáltatások miatt kénytelen súlyos terheinek legalább részétől a résztől való felmentését kérni: nincsen joga őt a szeretet erőszakával tovább is arra kényszeríteni, hogy önmagát ezzel a munkával is még jobban fölemesse akkor, amikor az ő élete és munkája egész egyházunk számára, tehát nemcsak annak lelkeszei számára kivételes ajándék és Isten akaratából az fog még maradni nagyon sokáig. De viszont azt is átérzte az ORLE közgyűlése, hogy ha kénytelen is elnökének és buzgó főtitkárnak lemondását tudomásul venni, ezen túlmenően e tárgyban határozni nincsen joga, mert egy körülbelül 50 résztvevőből álló közgyűlés, amely egyéb ügyek intézésében is csak a parancsoló és halaszthatatlan szükség alapján, de nem formális jog szerint tekinthette magát határozóképesnek, olyan kivételes fontosságú kérdésben, aminő az új elnök megválasztása, nem intézkedhetik. Először újra kell rendezni az egyesületi tagság és tagdíj kérdését, ami meg is történt, azután pedig a jövő évre, amikor különben is tisztújító közgyűlés esedékes, egy olyan közgyűlés összehívásáról kell gondoskodni megfelelő előkészítés után, ahol 1000 magyar református lelkésznek méltó és impozáns képvisellete találja meg a Baltazár Dezső és Ravasz László örökségét folytatni hivatott harmadik ORLE-elnököt a folyó évben éppen negyvenedik évfordulóját is megért egyesület számára. A közgyűlés, melyet Ravasz Lászlónak az elnöki székéből távozása után Révész Imre, mint egyik alelnök vezetett, az elnöki teendőknél a tisztújító közgyűlésig ellátására Dr. Enyedy Andor alelnököt kérte föl, a főtitkári tisztnek megbízotti minőségben való betöltésére pedig Darányi Lajos sárospataki lelkipásztort, az eddigi egyik titkárt.

Révész Imre püspök november hó 10-én délután 5 órakor foglalta el rendes tagsági székét a Magyar Tudományos Akadémián. Székfoglaló értekezésének címe és tárgya volt: „Társadalmi és politikai eszmék a magyar puritánizmusban.” Ebben legújabb kutatásainak azt a részletét mutatta be, amely azt bizonyítja, hogy az angol-holland puritán eszmék egyik nagy magyar képviselője, Martonfalvi Tóth György, a debreceni Kollégiumnak 1660-tól 1681-ig híres professzora theologiai érvekkel kárhoztatta az akkor Magyarországon ural-

kode jobbágyrendszer. Az előadó a kérdést a puritánizmus egész szellem-történeti háttérének megrajzolásával állította be. Egyebek között ismertette a Martonfalvi diákjai által ennek előadásairól készített kéziratot jegyzeteket is, amelyek tanulsága szerint az előszóbeli előadásokon Martonfalvi a jobbágykérdésről még keményebben nyilatkozott, mint kiadott műveiben. Az előadást előkelő tudós közönség hallgatta végig, az új rendes tagot az értekezés elhangzása után Dr. Moór Gyula, mint a II. osztály elnöke üdvözölte és iktatta be.

A debreceni Kollégium szupplikálása tervszerűen folyik. Az előre közzétett tervezet szerint mennek ki hétről hétre tanári vezetéssel a diákcsoportok, s végzik lankadatlan buzgalommal feladatukat. Ebben mindenütt szerető támogatásra találnak a gyülekezetek lelkipásztora, tanítói, presbiterei és tagjai részéről, amiért legyen ezúton is köszönet.

Sajnos, a nagy mennyiségben összegyűlt termények beszállítását újabb és előre nem látott akadály nehezíti. Alig kezdtek el a szupplikálást, vittük ki teherautókon az első csoportokat, s hoztuk be az először sorra kerülő helyekről az adományokat, váratlanul bekövetkezett a benzín zárolása, ami gyökerében vágta el a további beszállításokat. Hosszas utánjárással sem sikerült eddig kielégítő mennyiségű üzemanyaghoz jutnunk, s csak a legutolsó napokban fordult valamivel kedvezőbbre a helyzet, mert most már kilátás van arra, hogy benzínhez jutunk. Érthető, ha a gyülekezetekben türelmetlenség támadt az ott maradt termények tárolása, a fagyveszély és a természetes romlás miatt, s innen is, onnan is kapjuk a sürgető üzeneteket a termények elszállítására. Azért is közöljük most, hogy mi akadályozta meg az eddigi elszállítást, nehogy valakiben is téves gondolat támadjon, s a Kollégiumot okolja a történetekkel. Egyben arra kérjük a gyülekezetek lelkipásztorait és presbitériumát, szíveskedjenek még türellemmel lenni pár napig. Már is elkezdtek a beszállítást, mert kis mennyiségben kaptunk benzint. Reméljük, hogy a következőkben olyan mennyiségben utalnak ki részünkre üzemanyagot, hogy folytatólagosan küldhetjük ki a teherautót mindazon helyekre, ahol adományok maradtak kint, vagy még ezután gyűlnek be. Ha azonban az idő előrehaladtával mégis veszélyesnek látják a romlásnak, fagnak kitétt termények helyzetét, az a Kollégium kérése, próbálják azt becsérelni illő ellenértékben másféle, fagyálló terményre (kukorica, bab, borsó stb.), s azt szíveskedjenek aztán megfelelő helyen eltenni. Reméljük, hogy az összes kintlevőségeket december elejéig be fogjuk szállítani.

Az eddigi gyűjtési eredmények azt mutatják, hogy minden aszály ellenére a gyülekezetek fokozott áldozattal fordultak a Kollégium szegénydiákjai felé. Legyen az adakozókon Isten áldása.

Megrongált templomok és tornyok bádogos javítási munkáját vállalom.

Mázolását is elvégzem. 18 éve a debreceni egyház bádogosa:

CSATHÓ GÁBOR,
Vendég-u. 5. sz.

LAKÁS:
Püspöki palota.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3293—1947. szám.

TÁRGY: Mátraházi Református Diáküdüöl.

KÖRLEVÉL

közép- és középfokú iskoláink igazgató-ságaihoz.

Az Egyetemes Konvent elnöksége 6461—1947. sz. alatt valamennyi fő-, közép- és középfokú iskola igazgatóságához és valamennyi református lelkészhez körlevelet intézett arról, hogy a Mátraházi Református Diáküdüölöt Egyetemes Konventünk elnöksége egész éven át üzemből kívánja tartani.

A körlevél behatóan ismerteti az üdüölhöz egészségügyi előnyeit, az üdüölés anyagi feltételeit és lehetőségeit.

Ez utóbbiak közül különösen figyelmet érdemel a csoportos üdüölés kérdése. Egy-egy iskola tanulóiból 30-as létszámú csoportok tanári vezetéssel mellett vehetnek igénybe a református diákság ez üdüölhözát és nemcsak egészségben megerősödve térhetnek vissza az iskolai munkához, de tanulmányaikban sem okozna nagyobb elmaradást az üdüölés. A tanári vezetés gondoskodni arról, hogy az üdüölő diáksereg a délutáni vagy kora esti órákban egymást tanítva, tanulmányaival foglalkozzék. Arról is lehetne szó, hogy egy-egy osztály, ha nem is teljes létszámban és ha nem is hosszabb időre, osztályfőnökével venné igénybe ez üdüölhözunkat, amelynek környéke téli sportolásra különösképpen alkalmas. Ily osztály-üdüölésnek nevelési szempontból lenne nagy jelentősége.

Felhívom közép- és középfokú iskoláink igazgatóságait, tanári testületeit és különösen vallás tanárait, hogy az Egyetemes Konvent elnökségének szóbanlevő körlevelét tegyék beható tanácskozás tárgyává és tartsanak e tárgyban szülői értekezletet is és a mátraházi üdüölhöz népszerűsítésével, üdüölőcsoportok szervezésével is gondoskodjanak arról, hogy a gyengélkedő, az üdüölésre különösképpen rászoruló tanulók a református diákság mátraházi üdüölhözében csoportokban vagy egyénenként elhelyeztessenek.

3356—1947. szám.

TÁRGY: Középfokú ifjúságnak iskolán kívüli egyesületekbe való bevonása.

A közép- és középfokú iskolák igazgató-ságaihoz.

Értesítem, hogy az Egyetemes Konvent elnökségi tanácsa 1947 október 17. napján tartott ülésében 3—1947. sz. a. hozott határozatával megállapította, hogy iskolai Rendtartásaink értelmében református iskolai tanuló iskolán kívüli egyesületnek tagja nem lehet. Ehhez a rendelkezéshez változatlanul ragaszkodnunk kell, de ez a rendelkezés nem zárja ki, hogy amennyiben valamelyik város vagy község társadalmában iskolán kívüli egyesületek, nemzeti vagy karitatív szempontból jelentős, illetőleg a politikai közület társadalmát egészében érdeklő munkát végeznek, akkor kollégiumaink, iskoláink ifjai — ha ezt a nevelőkar helyesnek látja — az ilyen munkában tanáraink (tanítói) vezetésével résztvegyenek és az iskolán kívüli testületekkel együtt működjenek.

3357—1947. szám.

TÁRGY: Középfokú iskolák díjak kezelése.

A közép- és középfokú iskolák igazgató-ságai és fenntartó testületeihez.

Az Egyetemes Konvent elnökségének 6455—1947. sz. a. kelt leirata, illetve a konventi elnökségi tanács 5—1947. sz. határozatában foglaltak szerint több egyházi pénztár a tanulóktól beszedett iskolai díjakat nem rendeltetésszerűen használja fel, hanem a beszedett iskolai díjakat másra költi, és nem tesz különbséget egyházi és iskolai bevétel és kiadás, egyházi és iskolai költségvetés között. A fenntartó egyházközség pénztárnak ez az eljárása sokszor nehéz helyzetbe hozza az érdekelt iskolákat. Felhívom a fenntartó testületeket, hogy az iskola költségvetése szerinti bevételeket és kiadásokat rendeltetésüknek megfelelően használják fel, s felhívom a figyelmüket arra, hogy az iskolai bevételek és kiadások olyan külön költségvetési tételeket képezzenek, amelyből más címletekre történő átvitelnek, illetve felhasználásnak nincs helye.

3362—1947. szám.

TÁRGY: Adatszolgáltatás.

Az iskolaszéki elnök és igazgató urakhoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 152,103—1947. IV. sz. a. kelt leirata szerint a tanfelügyelők által kért adatokat az egyházi iskolák vezetői késedelmesen juttatták el a tanfelügyelőkhoz, ennek következtében a jelentések határidőn túl, elkésve érkeznek a minisztériumhoz.

Felhívom az iskolaszéki elnökeket és igazgató urakat, hogy a vármegyei tanfelügyelők által kért adatokat azonnal bocsássák a tanfelügyelő rendelkezésére, mert késedelmes adatszolgáltatás következtében a felekezeti tanítók az állami tanítókkal szemben hátrányos helyzetbe juthatnak.

3428—1947. szám.

TÁRGY: Általános iskolai tankönyvek kiadása.

Valamennyi általános iskola igazgató-ságához!

Értesítem általános iskoláink igazgató-ságait és tantestületeit arról, hogy Debrecen város és a Tiszántúli református egyházkerület nyomdával kiadásában a napokban megjelentek a következő református tankönyvek:

1. Nánay Béláné—Gergely Ilona: Helyes magyar beszéd, helyes magyar írás a református általános iskola IV. osztálya számára,
2. Dr. Csinády Gerő: Földrajz a református általános iskola VI. osztálya számára,
3. Zilahi—Nagy—Dombi: Természettan a református általános iskola VII. osztálya számára.

A napokban megjelennek:

1. Benigny Gy.: Német nyelvkönyv a református általános iskola V. osztálya számára,
2. Benigny Gy.: Német nyelvkönyv a református általános iskola VI. osztálya számára,
3. Benigny Gy.: Német nyelvkönyv a református általános iskola VII. osztálya számára,
4. Dr. Csinády Gerő: Földrajz a református általános iskola V. osztálya számára,
5. O. Nagy—Tóth: Magyar irodalmi olvasókönyv a gimnázium VI. osztálya számára.

3426—1947. szám.

TÁRGY: Analfabéta tanfolyamvezetői értekezletre behívottak iskolai munka alól való felmentése.

Valamennyi iskola igazgatóságához!

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 162.191—1947. IV. 3. ú. o. sz. alatt tett leiratával hozzájárult ahhoz, hogy az Országos Szabad Művelődési Tanács által analfabétatanfolyam-vezetők részére rendezendő háromnapos tanfolyamra behívottak iskolai munkájukat négy tanítási napra megszakítva, Budapestre utazzanak, ezen tanfolyamon való részvétel céljából.

Debrecen, 1947 november 13.

Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki Hivatal) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 50 fillér, mely a Debreceni Protestáns Lap D. 503.237. számú csekkzámláján küldendő be.

Ökumenikus theológus ösztöndíjak.

Az Egyházak Világtanácsa ösztöndíj-pályázatot hirdet az 1948—49. tanévre. Pályázhatnak teológiát végzettek, legfeljebb 30 éves korig és kivételes esetben még jelenleg is teológiai tanpályán levők. A pályázóknak kérvényülést annak a teológiai főiskolának igazgatójától, illetve dékánjától kell kérniük, ahol teológiai tanulmányaikat folytatták.

Amerikai ösztöndíjra pályázóknak mellékletekkel felszerelt kérvényüket folyó évi november hó 15-ig, Amerika kivételével a többi országokba pályázóknak pedig folyó évi december hó 1-ig kell kérvényüket a teológiai főiskola igazgatói, illetve dékáni hivatalába beadniük.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3363—1947. szám.

Pályázat.

Pályázatot hirdet az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegyébe kebelezett, elhalálozás folytán megüresedett vámospécsi lelképásztori állásra.

Javadalma a presbitérium 1947 október 29-én érvényben tartott díjlevele szerint:

1. Kézpénz az egyház pénztárából	1353-20 P
2. Az egyházközség nevében levő tagbirtok északi fele része 53 kat. hold 474 □-ól	1156— P
3. Kaszáló a Boján 21 kat h. 1400 □-ól	418-88 P
4. Az egyházközség nevében levő szántóföld déli részéből 3 kat. hold 1483 □-ól	54-40 P
5. Vámospécsi politikai községtől 12 boglya jóminőségű széna, beszállítva	195-84 P
6. 28 m száraz, kemény tűzifa, beszállítva és felvágva	238— P
7. Stóla a) keresztelés 1-36 P, esketés 5-44 P, c) temetés gyászbeszéd 11-42 P, lelkiczés temetés 5-44 P	111-52 P
8. Az egyházközség nevében levő Kis-utcai kenderesföld 566 □-ól	20-40 P
9. Lakás és az udvar lábában levő kert.	
Összesen	3548-24 P

Kötelesség az Egyházi Törvény szerint.

Jegyzet: A föld mindennemű adóját, csöszbérét, vízlecsapolási költséget stb. az egyházközség fizeti.

Beruházási költség nincs.

Pályázati kérvények a törvényben előírt mellékletekkel felszerelve az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye espereséhez Hajdúhadházra, a pályázat megjelenésétől számított 15 nap alatt adandók be.

Debrecen, 1947 november 8.

Révész Imre,
püspök.

Anaresi református iskolaszék az újonnan szervezett IV. sz. tanítónői állásra pályázatot hirdet. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Református Iskolaszék, Anares (Szabolcs vm.).

Berettyóújfalui református polgári és általános leányiskola igazgatótanácsa pályázatot hirdet számtan-fizika, magyarnémet, természetrajz-földrajz szakos tanári állásokra. Határidő két hét. Pályázhatnak szakosított és népiskolai tanítók is.

Csenger református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet 21 napi határidővel a lemondás folytán megüresedett VIII. sz. tanítói állásra. Helyi javadalom 20%, többi államsegély. Kötelesség törvény szerint. Férfiak és nők pályázhatnak.

A debreceni református Kollégium tanítóképzőintézetében pályázni lehet egy pedagógia-filozófia szakos rendes tanári állásra. Tanítóképzőintézeti pedagógia-filozófia szakos tanári oklevéllel bíró pályázók pályázatukat a Tanítóképzőintézet Igazgatósága címére küldhetik be (Debrecen, Református Kollégium). Pályázati határidő a megjelenés idejétől számított két hét.

Debrecen református Dócei Leánynevelőintézetének tanítóképzője pályázatot hirdet egy elbocsátás folytán megüresedett ének-zene szakos tanári állásra, mely a választás után azonnal elfoglalható. Szabályszerűen felszerelt folyamodványok 1947 december 1-ig adhatók be.

Déaványa református egyházközség pályázatot hirdet 15 napi határidővel újonnan szervezett XX., XXI. sz. tanítói állásra férfiak és nők számára. Fizetési kötelesség törvényes.

Gebe református presbitériuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett II. sz. férfitanítói állásra 21 napi határidővel. Fizetés: jó lakás, 10% helyi hozzájárulás, államsegély. Kötelesség: kántorhelyettesítés, minden belmissziói munkában segédkezés, rábizott osztályok tanítása.

A hajdúszovátai ref. presbitérium pályázatot hirdet a VIII. sz. tanítói állásra. Kötelesség és fizetés díjlevel szerint. Pályázati határidő a megjelenéstől számított

21 nap. Pályázati kérvények felszerelve, ref. lelkészi hivatal: Hajdúszovát, küldendők.

Kölese református iskolaszéke 21 napos határidővel pályázatot hirdet újonnan szervezett II. sz. tanítói állásra. Fizetés egyháztól 20%, többi államsegély.

Kunhegyes református egyházközség pályázatot hirdet két tanítói állásra más-más alkalmazott volt tanítói választásának és jelen választásnak miniszteri jóváhagyásától feltételezeten. Kötelesség és fizetés törvényszerű. Kántorhelyettesítés kötelező. Határidő 15 nap.

Kunmadarasi református presbitérium pályázatot hirdet 15 napos határidővel általános iskolájánál lemondástól feltételezeten, átválasztás folytán megüresedett államsegélyes polgári iskolai tanári állásra. Idegen nyelvszakos előnyben. — Tanárpályázó hiányában férfi- vagy nőtanító választatik. Kötelesség-fizetés törvény szerinti.

A nagykállói református iskola pályázatot hirdet hadifogságban levő tanítójának helyettesítésére. Fizetése törvényes. Pályázati határidő 8 nap. Kérvények Református Iskolaszékhez Nagyállóba adandók be.

A nagyvarányi református iskolaszék egy nőtanítói állásra törvény szerinti feltételekkel, 14 napos határidővel pályázatot hirdet. Lakás természetben.

Szamoszeg református iskolaszéke pályázatot hirdet 14 napos határidővel a lemondás folytán megüresedett V. sz. tanítói állásra. Nők is pályázhatnak. Helyi javadalom 30%. Kötelesség törvényszerű, belmissziói munkában segédkezés.

Tiszaeszlári református egyházközség pályázatot hirdet a megüresedett II. sz. férfitanítói állásra 21 napos határidővel. Fizetés törvényes és természetbeni lakás. Kötelessége: a rábizott osztályok vezetése, belmissziói munkában intenzív részvétel, lelképásztor, kántor helyettesítése. Kántori oklevél és személyes bemutatkozás előnyös.

Zsadányi református presbitérium pályázatot hirdet B-listázás folytán megüresedett V. sz. tanítói állásra. Pályázhatnak férfiak és nők. Hazáridő 15 nap. Fizetés törvényszerű, kötelességek díjlevel szerint.

Lelkész urak figyelmébe!

Megrongált tornyok javítását, fedését és festését anyaggal és anyag nélkül bárhol vállalom.

Hívásra leutazom.

Kathy Imre
toronybádogos

Debrecen, Miklós-u. 28.

M E N E T R E N D

Személyszállító vonatok érkezése és indulása Debrecen vasútállomáson 1947 október 5-től.

Érkezik:

Budapest 4-48, 12-10 gy., 14-19, 21-44 gy.
Püspökladány 7-42, 19-34.
Nyíregyháza 6-00 gy., 7-05, 9-45, 14-58, 15-52 gy., 19-15.
Záhony 9-45, 19-15.
Tiszalök 7-15, 15-47.
Füzesabony 7-30, 19-23.
Nagyléta-Vértes 6-56, 15-40.
Nagykerek 7-36, 15-40.
Nyírábrány 7-20, 15-35.
Mátészalka (Nyíregyházán át) 9-45, 19-15.
Nyírbátor 5-40 s. mot., 7-22, 8-54 s. mot., 20-00 s. mot.

Indul:

Budapest 6-10 gy., 10-05, 16-00 gy., 20-40.
Püspökladány 15-18, 17-40.
Nyíregyháza 6-05, 9-09, 12-20 gy., 15-03, 17-10, 21-54 gy.
Záhony 6-05, 15-03.
Tiszalök 7-55, 17-00.
Füzesabony 8-01, 18-10.
Nagyléta-Vértes 9-20, 16-55.
Nagykerek 9-20, 16-55.
Nyírábrány 9-00, 17-05.
Mátészalka (Nyíregyházán át) 6-05, 15-03.
Nyírbátor 4-58 s. mot., 12-20 s. mot., 14-45, 22-00 s. mot.

Hivatalos közlemények

3447—1947. szám.

TÁRGY: Gyászistentiszteletek.

Körlevél

a kebelbeli lelkipásztor és lelkész urakhoz.

Az Egyetemes Konvent elnökségi tanácsának egyértelmű állásfoglalása alapján tudomásulvétel és lelkiismeretes alkalmazkodás céljából közlöm a következőket:

Számos esetben fordul elő, hogy a legutóbbi világháborúnak egyházunkhoz tartozó halottai idegen földben pihennek és családjuknak nincs módja porladó tetemüket hazahozatni. Ilyen esetekben sokszor megtörténik, hogy a gyászoló család a lelkipásztort megkeresi avégből, hogy kedves halottjukról és gyászukról a templomban valamely formában történjék megemlékezés. A gyászolóknak ez a kívánsága magabavéve époly természetes és keresztényileg épű megokolható, mint például a betegeknek és szenvedőknek vagy családjuknak az az óhajta, hogy a gyülekezet emlékezzék meg róluk imádságaikban. Ugyanakkor azonban nagyon gondosan ügyelni kell arra, hogy a tiszta Evangélium tanításaival és azokon alapuló hitvallásunkkal semmi legkisebb ellenkezésbe ne kerüljünk és idegen kovácszt a református istentiszteletbe bele ne vigyünk. Ezért egyfelől figyelmeztetek az Istentiszteleti Rendtartás 42. lapján mondottakra, valamint arra, ami a 45. lapján a temetés utáni gyászistentiszteletről olvasható. Másfelől a gyakorlati megoldás szempontjából leghelyesebbnek azt találom, hogy amennyiben a gyászoló család részéről ilyen óhajta és igény felmerül, a család gyengéd és tapintatos pásztori felvilágosítása és előkészítése után, a legközelebbi vasárnap délelőtti istentiszteleten a záró („nagy, papi“) imádságban könyörögjünk, természetesen *nevek jelemtitése nélkül* a halott vagy halottak *hátramaradottainak* megvigasztalásáért. Az áldás *utáni* hirdetések között azután *első helyen* be kell jelenteni a gyülekezetnek ünnepélyes szövegezéssel, *név szerint*, az idegen földben eltemetett halottat vagy halottakat és felhívni a gyülekezetet, vegye körül hátramaradottaitak gyengéd és segítő szeretetével s ne szűnjék meg a megvigasztalásukért való könyörgésben.

Kerülendő minden hitvallás-ellenes szó és gondolat, valamint a halottak és a hozzájuk tartozók búcsúztatásszerű felmelegítése és általában az érzelmi hatásokra való törekvés.

Mind az imádság idevonatkozó részének, mind a hirdetésnek a János evangéliuma 15:13., János I. levele 3:14, 15, 16., II. Kor. 4:7—12. és a hasonló igék gondolatkörében kell mozognia.

Ha a helyzet és körülmények úgy hozza magukkal, ugyanilyen eljárás helyet találhat a vasárnap délutáni vagy a hétköznapi reggeli vagy délutáni rendes istentisztelet keretében is.

Feltétlenül kerülni kell azonban, mint idegen és *hitvallásellenes* képzetet keltőt, az e célra *külön* rendezett istentiszteletet. Lelkiismeretesen vigyázni kell arra is, hogy az ilyen istentiszteleti megemlékezésnek sem a formájában, sem a tartalmában ne legyen semmi megkülönböztetés szegényebb vagy jobbmóáu, tekintélyesebb vagy névtelenebb családok között. Erre való tekintettel a legnyomatékosabban felhívom lelkipásztor- és lelkésztest-

véreimet, hogy az ilyen istentiszteleti megemlékezésért semminémű külön stólaris szolgáltatást ne igényeljenek és ne fogadjanak el. Ha az illető gyászoló család a maga háláját a gyülekezet megemlékezéséért anyagi formában is ki akarja fejezni, az kizárólag a gyülekezet vagy a magyarországi református egyház valamely közcéljára fordítható.

3448—1947. szám.

TÁRGY: Zászlószentelés.

A kebelbeli lelkipásztor és lelkész urakhoz!

Az Egyetemes Konvent elnökségi tanácsa, tekintettel a tárgyban létrejött korábbi állásfoglalásaira is, egyértelműleg megállapodott a következőkben, amelyeket tudomásulvétel és lelkiismeretes alkalmazkodás céljából közlök:

1. Az Istentiszteleti Rendtartásban lefektetett alapelvek szerint szigorú értelemben vett zászlószentelésről a református hitvallás alapján nincs és nem lehet szó. Mi tárgyukat csak annyiban szentelünk fel, amennyiben az élő Isten és az Ő egyháza rendeltetésszerű szolgálatára ajánljuk fel azokat. Az ilyen felajánlás azonban mindig csak gyülekezeti istentiszteleti aktus lehet, ahol igehirdetésnek kell hangzania és könyörgésnek tétetnie. Az igehirdetés és könyörgés tárgyai Istennek azok az ajándékai és ígéretei, amelyeknek szolgálatára az illető tárgy rendeltetett. Kerüljük el tehát az áldó formulákat, még inkább cselekvényeket és mozdulatokat, mert ez a sacralis és magiscus szentelés képzetét ébresztené fel. Isten Szentlelke szentel meg mindent, amiben közvetve vagy közvetlenül, személyes formában vagy átvitelrel, lélek él.

2. Politikai pártok zászlóinak református egyházi szertartással akár templomban, akár azon kívül megáldása nemcsak a fentebb kifejtett református hitvallási állásponttal ellentétes, hanem az 1933. évi II. egyh. tc. 10. § e) pontjába is beleütközik. A politikai pártok a nemzet közvéleményének és a kormányzatnak ellenőrzése alatt állanak. Ezeknek a feladata a politikai pártokat államhűség és erkölcsi tisztesség szempontjából értékelni. Ha az egyház a maga lelkészeinek ilyen magatartásával egyik vagy másik politikai párt mellett mintegy „szent“ tüntetést végez, azzal Istentől rendelt feladatát messze túllépi s az illető gyülekezetben óvhatatlanul benső meghasonlást is kelt. Az, hogy politikai pártok zászlóikat egyházi szertartással áldatták meg, egyházunk életében a múltban is csak kivételes és szörványos esetekben fordult elő, amit az egészséges egyházi közvélemény akkor is helytelenített. Ma, amikor egyházunknak és egyházunk hivatalosainak minden szellemi és erkölcsi erejüket magára az egyházra és az osztatlan magyar élet evangéliumi szolgálatára kell koncentrálniok, minden ilyen magatartás sokszorosan veszedelmes következményeket idézhet elő.

3. Az elien, hogy valamely társadalmi vagy politikai egyesülés tagjairól, mint Isten segítségét kérő és váró keresztényen magyar emberekről a *rendes* gyülekezeti istentisztelet záró könyörgésében, az ő kifejezett kérésükre, megemlékezés történjék, nem lehet kifogást emelni abban az esetben, hogyha előre minden emberi biztosítékot megszerezünk arról, hogy

ez a gyülekezetben félreértéseket és lelki meghasonlásokat nem idéz elő. De ilyenkor sem szabad megnevezni azt a társadalmi és politikai csoportot, amely ezt kéri, csupán azt a legfőbb eszményt vagy célt, amellyel az illető csoport a nemzeti együttélést, illetve Isten országának földi előmenetelét szolgálni kívánja. Természetes, hogy egyházi és evangéliumi mozgalmak, az egész nemzet nagy közös vállalkozásai vagy érdekeltsegei mindig megnevezhetők. Általában a leggondosabban kerülni kell minden aktuális politikai célzást és még a látszatát is annak, mintha az egyház részéről egyoldalú állásfoglalás történnék.

3418—1947. szám.

TÁRGY: Vallásoktató lelkészek besorolása a 9810—1947. Kor. sz. rendelet alapján.

A vallásoktató lelkész urakhoz!

Tudomásulvétel céljából szöszzerinti szövegben közlöm a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 145.080—1947. II. sz. a. kelt intézvényét:

„Tisztelettel értesítem, hogy a pénzügyminiszter úr a 24.198—1947. II. számú átiratában hozzájárult ahhoz, hogy az önálló hitoktatók besorolása és illetményeinek kiutalása a 9810—1947. Kor. számú rendelet alapján történjék.

A hivatkozott átirat szerint a nem főiskolai képesítésű önálló hitoktatók a 9810—1947. Kor. számú rendelet 4. §-ának megfelelően a 3. fizetési fokozatban kezdik szolgálatukat és fokozatosan a 12. fizetési fokozatba lépnek elő, a főiskolai képesítésű önálló hitoktatók pedig a rendelet 2. §-ának megfelelően a szolgálatukat az 5. fizetési fokozatban kezdik és fokozatosan a 13. fizetési fokozatba lépnek elő.

A nem főiskolai képesítésű önálló hitoktatók a 3. és 4. fizetési fokozatból 3—3 évi, az 5. fizetési fokozatból a 11. fizetési fokozatig 4—4 évi, a főiskolai képesítésű önálló hitoktatók az 5. fizetési fokozattól a 12. fizetési fokozatig a magasabb fizetési fokozatba 4—4 évi várakozás után lépnek elő.

Az önálló hitoktatók besorolásánál a rendelet 18. §-a alapján a szolgálati időhöz hozzá kell adni azt az időt, amellyel a hitoktató a soronkívüli előlépés folytán korábban jutott magasabb fizetési fokozatba.

A kitűnően minősített nem főiskolai képesítésű önálló hitoktatók közül, a hitoktatók az önálló hitoktatói létszám 10%-ának erejéig a 13. fizetési fokozatba, 3%-ának erejéig a 14. fizetési fokozatba, a főiskolai képesítésűek pedig az összes létszám 10%-ának erejéig a 14. fizetési fokozatba, 3%-ának erejéig pedig a 15. fizetési fokozatba léptethetők elő, feltéve, ha azt közvetlenül megelőző alacsonyabb fizetési fokozatban már legalább 3 évet eltöltöttek.

A 9810—1947. Korm. számú rendelet szerinti besorolás következtében 1947. évi augusztus hó 1-től járó illetménykülönböztetnek, illetve magasabb illetményeknek kiutalása iránt egyidejűleg intézkedtem.”

TÁRGY: Papírszükséglet kimutatása.

A nagytiszteletű esperes urakhoz, a közép- és középfokú iskolák igazgatóságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 159.847—1947. II. sz. a. arról értesít, hogy a papírgyártáshoz szükséges nyersanyagban igen nagy hiány mutatkozik. A papírgyárak termelése emiatt a legfontosabb szükségleteket sem elégíti ki. Ezen a helyzeten valutáris nehézségek következtében papírosanyagbehozattal sem lehet segíteni.

Az Ár- és Anyaghivatal papírososztálya a nem iskolai célra szolgáló könyvek, folyóiratok és egyéb nyomdatermékek előállítására fenntartott, továbbá a hivatali ügyintézés céljaira szolgáló papírmennyiséget a gazdálkodás legszigorúbb irányelvei szerint, s a termelés ütemének megfelelően havonta osztja szét.

A közöltek alapján szükséges, hogy a VKMiniszter a gondozásomra bízott tárca, valamint a felügyelete alatt álló hatóságok és hivatalok papírszükségletének biztosítása érdekében a jövőben felhasználásra kerülő papírmennyiséget mielőbb megállapítsa. Mivel az ilyen irányú igénylések kielégítése a már említett papíroshiány következtében csak hónapok múlva történhetik meg, ezért a szükségletet legalább egy évre kell megállapítani.

Felkérem ezért az esperes urakat, a közép- és középfokú iskolák igazgatóit, hogy a vezetésük alatt álló hivatal, intézet ügyintézése céljaira szolgáló papírszükségletéről táblázatos kimutatást készíteni szíveskedjék az alábbi minta szerint:

Irodai papírok.

1. Levélpapír, boríték.
2. Csomagolópapír:
  - a) csomagoló.
  - b) iratfedő.
3. Irodai papír:
  - a) irodai fehér.
  - b) fogalmazási.
4. Itatóspapír.
5. Irodai átütőpapír.
6. Kockáspapír:
  - a) kisalakú.
  - b) nagyalakú.
7. Címeres fehérpapír (kinevezési, nyugdíjazási, kitüntetési okirat).
8. Vonataspapír:
  - a) kisalakú.
  - b) nagyalakú.
9. Összeadó gépszalag.
10. Karbon másolópapír.
11. Stencilpapír.
12. Szívospapír:
  - a) lap.
  - b) ív.
13. Egyéb használatos papírok.

A kimutatáshoz az eddig használt papírosanyag mintája csatolandó.

A szükségletéről készítendő kimutatás összeállításánál valamennyi használatos papírost figyelembe kell venni, még abban az esetben is, ha azt már sikerült biztosítani. Ezt a körülményt azonban a megfelelő papírosra vonatkozó adatok mellett minden esetben közölni kell. Amennyiben valamely szükséges papíros kereskedőnél beszerezhető, azt azonban az Ár- és Anyaghivatal zárta volna, ebben az esetben a kereskedő nevét és pontos címét, valamint a zárt papíros minőségét és esetleg a zárt teljes mennyiséget közölni kell.

A kimutatásokat hivatalomhoz legkésőbb folyó évi november hó 25-re kell beterjeszteni. A később érkezőket figyelembe nem veszem.

Nyomatékosan kérem ezzel kapcsolatban, hogy a szükséges irodai papírmennyiség megállapításánál, valamint a papíros felhasználásánál a takarékosági

szempontokat szigorúan érvényre juttatni szíveskedjenek.

3427—1947. szám.

TÁRGY: Soronkívüli kinevezések új rendje.

A nagytiszteletű esperes és iskolaszéki elnök urakhoz és valamennyi tanintézet igazgatóságához!

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 163.363—1947. IV/3. ú. o. szám alatt valamennyi tankerületi főigazgató és tanfelügyelőkhöz intézett rendeletét tudomásulvétel végett azzal közlöm, hogy a nevelők soronkívüli előléptetésére vonatkozólag hasonlóképpen szíveskedjenek eljárni.

A 9810—1947. kormányrendelet 8. §-ának 2. bekezdésében foglalt rendelkezés szerint az a kinevezett közoktatási alkalmazott, aki kiváló munkatelménye alapján arra érdemes és az 1—5. fizetési fokozatban legalább 1 éven át, a 6—12. fizetési fokozatban legalább két éven át teljesített szolgálatot, a közvetlen magasabb fizetési fokozatba lehet soronkívül előléptetni.

Az említett rendelet 2. és 3. §-a alá tartozó közoktatási alkalmazottak (közép és polgári iskolai tanárok) közül azokat, akik kitünően minősítettek és a közvetlenül megelőző alacsonyabb fizetési fokozatban már legalább három évet eltöltöttek, a százalékos keret mértékében a 14., illetőleg a 15. fizetési fokozatba, a 4. §. alá tartozók (szaktanítók) közül a fentebb említett feltételek esetén a 13., illetőleg a 14. fizetési fokozatba, az 5. §. alá tartozók (népiskolai tanítók) közül, ha a fentebb felsorolt előírásoknak megfelelnek, a 12., illetőleg a 13. fizetési fokozatba lehet kinevezni, illetve előléptetni.

A hivatkozott rendelet értelmében a soronkívül előléptethető alkalmazottak száma évenként az ugyanazon szak ugyanazon fizetési fokozatába tartozó alkalmazottak számának $\frac{1}{7}$ része.

A fenti előléptetéseket, illetve kinevezéseket Főigazgató (tanfelügyelő) úr javaslata alapján a jövőben évenként két alkalommal fogom eszközölni. Felhívom ezért főigazgató (tanfelügyelő) urat, mivel a nevelők besorolása a 9810—1947. korm. rendelet alapján már megtörtént, hogy e tárgyban teendő javaslatait a rendeletben meghatározott $\frac{1}{7}$ rész $\frac{2}{3}$ -ára mindenkor az év első felében március hó 15-éig, az $\frac{1}{3}$ -át pedig az év második felében szeptember hó 15-éig kell hozzáan felterjeszteni.

Megjegyzem, hogy az 1947. évben előléptethető alkalmazottakra a javaslatokat a fentebb említett rendeletben engedélyezett teljes $\frac{1}{7}$ részre vonatkozólag kell elkészíteni és legkésőbb folyó évi december hó 15-ére a VKM IV. főosztályának megküldeni, mert ezek kinevezésére még 1948. év első negyedében sor kerülhet.

A később érkezett előterjesztéseket, javaslatokat nem veszem figyelembe.

A felterjesztéseket az alábbiak szerint kell külön-külön ügyszám alatt megtenni.

I. Soronkívüli kinevezések.

1. Állami polgári iskolai igazgatók és tanárok kinevezése a 14. és 15. fizetési fokozatba.
2. Állami polgári iskolai igazgatók és tanárok előléptetése a 6. és 13. fizetési fokozatba.
3. Állami polgári iskolai tanárok előléptetése a 4—5. fizetési fokozatba.
4. Állami polgári iskolai tanítók kinevezése a 12. és 13. fizetési fokozatba.
5. Állami polgári iskolai tanítók előléptetése a 6—11. fizetési fokozatba.
6. Állami polgári iskolai tanítók előléptetése a 3—5. fizetési fokozatba.
7. Állami népiskolai tanítók kinevezése a 12. és 13. fizetési fokozatba.
8. Állami népiskolai tanítók előléptetése a 6—11. fizetési fokozatba.

9. Állami népiskolai tanítók előléptetése a 3—5. fizetési fokozatba.

Ugyanezeket a kimutatásokat külön-külön a nem állami államsegélyes és a nem állami nem államsegélyes (községi, róm. kat., ref., evang., izr. stb.) jellegű nevelőkre vonatkozólag is el kell készíteni.

A nem állami iskolák nevelőire vonatkozó kimutatásokat az illetékes egyházi hatóságok készítik el és közvetlenül küldik meg a VKM IV. főosztályának.

A kinevezett polgári iskolai igazgatókat a polgári iskolai tanárok kimutatásának elején érdemességi sorrendben kell felsorolni. A kézimunkamesternők, művezetők és egyéb segéd tanszemélyzetről szintén külön kimutatást készítenő jelleg szerint külön-külön íven.

Az altisztek soronkívüli kinevezése ügyében felterjesztendő kimutatásokról még a 36.800—1946. IV. ú. o. szám alatt rendelkeztem, tehát azokra vonatkozólag az ott elmondottak az irányadók.

A kimutatások adatai az érdekelték minősítési lapján szereplő adatokkal vagy az illetők okmányaival gondosan összeegyeztetendők, nehogy a közölt adatok és az illető neve biányosan vagy tévesen kerüljön a kimutatásba.

A kimutatás küldetere a tankerület, a népoktatási kerület (vármegye) és a fentebb közölt cím irandó.

A kimutatás rovatai a következők:

1. Sorszám.
2. Név.
3. Állomáshely az iskola pontos megjelölésével.
4. A javasolt
  - a) szolgálati minősége,
  - b) betöltött életkora években,
  - c) betöltött szolgálati éveinek száma,
  - d) jelenleg hányadik fizetési fokozatban van,
  - e) legközelebb mikor lép elő (pl. 1949),
  - f) minősítése számjegyekkel,
  - g) politikai magatartását igazoló határozat eredménye (ha észrevétellel igazolt, úgy az is feltüntetendő, pl. foddéssel igazolt),
  - h) a létszámcsökkentő határozat eredménye,
  - i) családi állapota, ellátatlan gyermekeinek száma.
5. Soronkívül lépett-e elő (ha igen, mikor és a rendelet száma).
6. Főigazgató (tanfelügyelő) javaslata (első, vagy második helyen).

Végül tájékoztatásul közlöm, hogy 1. javaslatba csak olyanok hozhatók, akiknek minősítése a javaslat idején a főigazgató (tanfelügyelő) úr szerint szíves, vagy legfeljebb egy (de nem tanításból kapott) kettest tartalmaz,

2. kivételesen javaslatba hozhatók két kettessel azok, akik két utolsó szolgálati évüket töltik,

3. az előléptetésre javasoltak száma tankerületenként (népoktatási kerületenként) ne haladja túl az érdekelt státusban a tankerület népoktatási kerület területén működők közül az egyes fizetési fokozatban lévő létszáma után számítható hányadot,

4. a 2500—1946. M. E. számú rendelet és az azt kiegészítő 36.800—1946. VKM. számú rendelet alapján felterjesztett javaslatokat, figyelemmel a 9810—1947. korm. rendelet alapján történt új besorolásokra nem vehet figyelembe, tehát azokra a nevelőkre vonatkozólag, akiknek az előléptetése még nem történt meg és a változott feltételeknek is megfelelnek új javaslat teendő.

5. A polgári iskolai státusba tartozó tanárok és tanítók soronkívüli kinevezésére előléptetésére a tankerületi főigazgató, a népiskolai státusba tartozó tanítókéra pedig a népoktatási kerület tanfelügyelője tesz javaslatot.

Debrecen, 1947 november 14.

Révész Imre,
püspök.